Авиациин Бухэсоюзна Үдэр мандаха болтогой!

Бүгы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ

ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 162 (4798)
СУББОТО
АВГУСТЫН
18
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

„...Ниитэ-политическэ хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ ургаса хуряалгые, гүрэндэ таряа тушааха түсэбые саг болзор соонь дүүргэхэ ябадал хангахыень аймгүйсэдкомой, ВКП(б)-гэй айком ба колхоз, МТС болон совхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалха“.

(ВКП(б)-гэй обком ба БМАССР-эй СНК-гэй тогтоолһоо).

Сталинска авиациин һайндэр

Мүнөөдэр Сталинска авиациин Бүхэсоюзна Үдэрые биднэр [illegible]балахи жэлээ дайн сэрэгэй оршон байдалда тэмдэглэжэ байнабди. Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда Сталинска авиациин хэһэн юумэ сэгнэшэгүй ехэ байна. Гитлеровскэ Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үшөө хүсэтэй байхада манай сталинска соколнууд, тэдэнэртэ хатуу шанга сохилтонуудые хэжэ, немецүүдэй амиды хүсэнүүдые сэрэгэй ажаүйлэдбэринне ехэхэн гээлтэ хохидолдо оруулһан байгаа.

Советскэ авиаци болбол бүхы Улаан Армитаяа ябажа, немецко-фашистска эзэмдэгшэдые бута нэрьелсээд, мүнөө Алас Дурна зүгтэ японско шунахай агрессорнүүдтэ хатуу шанга сохилто хэжэ байна. Сталинска авиаци болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай түрүүшын 38 һара соо дайсанай 50.000 гаран самолёдые үгы хэһэн байха юм. Тэрэшэлэн 200 гаран мянган автомашина, 800 һаа үлүүтэй паровоз, 10.000 гаран вагон болон бусад сэрэгэй техникэ, дайсанай амиды хүсэнүүдые үгы хэлсэжэ баруун тээшээ добтолжо ябаһан баатарлиг Улаан Армидаа дайшалхы туһаламжануудые үзүүлһэн байха юм.

Урдань манай орон хадаа авиационно ажаүйлэдбэриин томонууд предприятигүй байгаа һэн. Тиин, мүнөө хурданаар ниидэдэг, дээгүүр ниидэдэг элдэб түхэлэй дайшалхы самолёдуудые бүтээн гаргадаг заводгүй область ба хизаар гү, али республика ба городууд байхагүй гэхэдэ зааханшье үлүү юумэ болохогүй байна. Большевистскэ парти болон советскэ правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгоор авиационно ажаүйлэдбэри айхабтар ехээр хүгжэн мандаба.

Сталинска Табан жэлэй түсэбүүдые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, манай орон дотор хүндэ индустри, тэрэ тоодо дайшалхы самолёдуудые бүтээн гаргадаг авиационно ажаүйлэдбэри угаа ехээр хүгжэжэ, алдарта Улаан Армиимнай зэбсэгжэлгэдэ дайшалхы бомбардировщигууд, истребительнүүд, штурмовигууд ба бусад түхэлэй самолётуудые элбэг дэлбэгээр абажа, манай Сталинска соколнууд ябган, морито болон бусад механизированна сэрэгүүдээ агаарһаа аюулгүйгөөр хамгаалха аргатай болоһонинь тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Шэнэ шэнэ дайшалхы техникэтэй авиациие һалбаруулан бадаруулха талаар манай орон дотор айхабтар ехэ анхарал оролдолго гаргагдадаг байна. Большевистскэ парти, Советскэ Правительство ба арадуудай агууехэ вождь Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин болбол дайн сэрэгэй урда тээшье, мүн дайн сэрэг соогууршье авиационно хүндэ индустри байгуулха болон орёо оньһон мэргэжэлые шудалһан олон тоонойлётчигуудые бэлэдхэхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэһэнэйнь ашаар, манай сталинска авиаци болбол дайн сэрэгһээ бүрин түгэс илалта туйлажа, үшөө ехэ хүсэтэй боложо гараба.

Манай авиациин хүсэнһөө гитлеровецүүд болон тэдэнэй туһамаршад ехээр айдаг байһанинь мэдээжэ. Мүнөө японско агрессорнүүд манай авиациин хүсэнһөө гитлеровецүүд шэнги һүрдэн айха зуураа үгэ дуугүйгөөр капитуляци хэхэ тушаа нэгэнтэ бэшэ мэдүүлгэ үгэжэ байнад.

Хэнэйшье мэдэһээр дайн сэрэгэй түрүүшын үдэрнүүдтэ немецкэ авиаци нилээдгүй хүсэтэй байһан юм. Тиин, манай эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэн ба советскэ конструкторнуудай шэн зоригто ажалаар удаан болонгүй советскэ авиаци болбол немецко-фашистска агаарай хүсэниие диилэхэ аргатай болоо һэн. Советскэ конструкторнуудай зохёолоор хэгдэһэн самолёдууд дайсанай самолёдһоо хэдэн дахин үлүү хүсэтэй байгаа.

Дайн сэрэгэй жэлнүүдтэ Улаан Арми болбол Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэри доро хэдэн зуу мянган эрхим һайн агаарай сэрэгшэдые бэлэдхэжэ шадаба. Өөһэдтөө даагдажа үгтэһэн орёо оньһон техникэтэй самолёдуудые шадабаритайгаар жолоодожо, манай сталинска соколнууд дайсанай сэрэгүүдэй толгой дээрэ, тэдэнэй ажахын ба сэрэгэй удхашанартай ажаүйлэдбэри дээрэ үдэр ерэхэ тудам олон тооной бомбонуудые мэргэнээр хаяжа, тэрэниие һандарал мэгдэрэлдэ оруулдаг байгаа.

Советскэ лётчигуудай алдарта дайшалхы хэрэгүүдые манай Эхэ орон дээдэ хайраар тэмдэглэдэг байна. Мүнөө хэдэн арбаад ба зуугаад часть болон соединенинүүдтэ гвардейскэ нэрэзэргэ олгогдохоһоо гадна, хэдэн арбаад ба зуугаад мянган лётчигууд Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаа. Тэдэнэрэй олонхидтонь Советскэ Союзай Геройн нэрэзэргэ олгогдоһон байха юм.

Сталинска авиациин Бүхэсоюзна үдэртэ советскэ лётчигуудта большевистскэ амар мэндые хүргэе!

Манай сталинска авиаци, тэрэнэй лётчигууд мандаха болтогой!

Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе Москваһаа мордобо

Августын 16-да Хитад Республикын Гадаада Хэрэгүүдэй Министр г-н Ван Ши-цзе гэгшэ, г. г. Сюн Ши-хой, адмирал Шен Хун-ле, Цян Чан-чжао, Цу Дао-мин, Лю Кай ба бусадаар үдэшэгдэн Москваһаа мордобо.

Центральна аэродром дээрэ тэдэ мордогшодые СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо С. А. Лозовский, Хитадта һуугаа СССР-эй Элшэн сайд А. А. Петров, Московско Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. А. Яснов, Москва городой комендант генерал-лейтенант К. Р. Синилов, СССР-эй НКИД-эй 1-дэхи Алас-Дурна зүгэй Таһагые даагша Г. И. Тункин, СССР-эй НКИД-эй Протокольно Таһагые даагшын орлогшо Г. И. Фомин, мүн тэрэшэлэн СССР-тэ һуугаа Хитад Республикын посольствын состав Элшэн сайд г-н Фу Бин-чан түрүүтэй үдэшэһэн байгаа.

Аэродром болбол хитад ба советскэ тугуудаар шэмэгдэнхэй байба.

США-гэй конгрессэй члениүүд Москвада ерэбэ

Августын 15-да Москвада США-гэй конгрессэй бүлэг члениүүд г. Уиккерш гэгшэ түрүүтэй ерээ.

Центральна аэродром дээрэ ерэгшэдые ВОКС-ын правлениин түрүүлэгшэ В. С. Кеменов, СССР-тэ һуугаа США-гэй посольствын советник Кэннань ба бусад угтаһан байгаа.

Югославиин түмэрзамайхидай делегаци Ленинградта ерэбэ

ЛЕНИНГРАД, августын 15. (ТАСС). Мүнөөдэр Ленинградта Югославиин түмэрзамайхидай делегаци ерэбэ.

Московско вокзал дээрэ тэдэниие Октябрьска түмэрхаргын түлөөлэгшэд угтаһан байна. Энэ үдэр Югославска айлшад тус городой гоё һайхан газарнуудта ябажа танилсаба. Энэ делегаци Ленинградта нэгэ хэды үдэр соо байха юм.

Советскэ Информбюроһоо

Августын 16-ай оперативна мэдээн

Августын 16-ай үдэр хадаа Алас Дурна зүгтэ советскэ сэрэгүүдэй позицинуудта эсэргүү японско сэрэгүүдэй контрдобтолго хэхэ ябадалаар үнгэрбэ.

1-дэхи Дальневосточно фронтын сэрэгүүд японтоной атакануудые диилэн даража, **Ванцин** городые эзэлэн абаа.

Энэ үдэрэй турша соо японтон хадаа **Сейсиниие** эзэлээд байһан манай сэрэгүүдтэ эсэргүү урагшагүй контратакануудые хэһэн байгаа.

2-дохи Дальневосточно фронтын сэрэгүүд Амур мүрэнэй флотилитай харилсан ябуулгануудаа хэжэ, дайсанай контратакануудые сухарюулан сохёод, **Цзямусы** гэжэ городые эзэлэн абаһан байна.

Забайкальска фронтын сэрэгүүд хэдэн олон участогууд дээрэ японтоной хүсэтэ контратакануудые сухарюулан сохижо, үсэд шанга байлдаанууд соогуур **Таоань** гэжэ город ба түмэрзамай томо узелые абаба.

Фронтын бусад участогууд дээрэ хубилалта болоогүй.

СОВИНФОРМБЮРО

Улаан Армиин Генеральна Штабһаа

Алас Дурна зүгтэхи Советскэ сэрэгүүдэй Главнокомандалагша Маршал **Василевский** августын 17-до японско Квантунска армиин сэрэгүүдые командалагшада дооро дурсагдаһан радиограмма дамжуулһан байна гэбэл:

«Японско Квантунска армиин штаб болбол сэрэгэй ябуулгануудые зогсоохо гэһэн дурадхалтайгаар Алас Дурна зүгтэ байгаа Советскэ Сэрэгүүдэй штабта радиогоор хандаһан байна. Тиихэдээ Маньчжурида байгаа японско зэбсэгтэ хүсэнүүдэй капитуляци хэхэ тухай нэгэшье үгэ хэлэгдээгүй.

Тингэжэ байха зуурынь японско сэрэгүүд советско-японско фронтын хэдэн олон участогууд дээрэ контрдобтолго хэжэ ороо.

Августын 20-ой 12 часһаа хойшо бүхы фронт дээрэ советскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү алибаа дайшалхы ябуулгануудые хэхэеэ болижо, буу зэбсэгээ хуряаха ба плендэ орохые Квантунска армиин сэрэгүүдые командалагшада дурадханаб.

Эсэргүүсэлтэ хэхэеэ болихо ба плендэ орохо тухай захиралтые өөһэдынгөө бүхы сэрэгүүдтэ Квантунска армиин штабай дуулгажа шадахынь тулада дээрэ хэлэгдэһэн болзор үгтэнэ гээшэ.

Японско сэрэгүүдэй буу зэбсэгээ тушаажа эхилхэтэйнь сасуу, советскэ сэрэгүүд дайшалхы ябуулгануудые хэхэеэ болихо байна.

1945 оной августын 17. 6.00 (Алас Дурна зүгэй сагаар)».

Ургаса хуряалгадахи ехэхэн дутуунуудые усадхаха хэмжээнүүд тухай

Бурят-Монгол АССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогэй 1945 оной августын 15-ай

ТОГТООЛ

Тарянай хаа-хаанагүй жэгдэрэн эдеэшэжэ болоһоншье һаань республикын хэдэ хэдэн аймагууд мүнөө хүртэр ургаса хуряалгада бэлэдхэлые дүүргээдүй байһаар.

Жэшээлхэдэ, Кяхтын аймагта 12 комбайн ба 14 морин молотилка, Хэжэнгын аймагта 17 комбайн, Тарбагатайн аймагта 128 жатка, Кударын аймагта 78 жатка ба 12 морин молотилка заһабарилагдаадүй байха юм. Кабанскын аймагай зарим колхозууд үшөө мүнөө болтор хуряалгын хүдэлмэриин түсэб табижа баталаагүй ба морин-транспортна хэрэгсэлнүүдээ бэлэн болгоогүй байна. Ургаса хуряалгада бэлэдхэлэй талаар мүн лэ Баргажанай, Бичурын, Түнхэнэй, Байкало-Кударын, Зэдын ба бусад хэдэн аймагууд ехэхэн дутагдалтай байха юм.

Олонхи аймагуудай колхозууд хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд хуряалгын хүдэлмэринүүдые уняагайруулха ябадал гаргажа, гараар хадаха хүдэлмэриие муугаар эмхидхэнэ, эгээлэй машинанууд ба комбайнуудые хуряалгын хүдэлмэридэ гаргаха ябадалые һаатуулна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагта 150 жаткаһаа ороймоо 32-нь, 36 комбайнһаа—мили 4-нь, Тарбагатайн аймагай хуряалгын эгээлэй 180 машинануудай—мили 40-нь, 41 комбайнын 31-нь хүдэлмэрилнэ.

Ургаса хуряалгые хожомдуулжа байһан, таряахуряалгын хүдэлмэринүүдые муугаар эмхидхэһэнэй, хуряалгын эгээлэй машина ба комбайнуудые буруугаар тааруулһан дээрэһээ ургасын ехэхэн гээлтэ боложо, поли дээгүүр олон колос үлдэнэ, олонхи колхозуудаар энээниие түүхэ хүдэлмэри эмхидхэгдээгүй байна.

Мухаршэбэрэй, Бичурын, Тарбагатайн ба бусад аймагуудай хэдэ-хэдэн колхозууд хадалга, һүрилэлгэ, сохилго ба гүрэндэ таряа тушаалгын хоорондо ехэхэн забһар зай гаргана.

Зарим колхозуудаар колхозник гуудай ажал муугаар эмхидхэгдэнхэй, тус бүридэнь ба бүлэг болгожо даалгабаринууд үгтэнэгүй. поли дээрэхи хүдэлмэри орой эхилдэг ба эртэ дүүрэдэг дээрэһээ олонхи колхозниигууд тогтоогдоһон нормоёо ба даалгабаринуудаа дүүргэнэгүй.

Тоо бүридхэлые хангалтагүйгөөр хүтэлдэг ба ургасые муугаар һахижа харадаг дээрэһээ илангаяа Ивалгын, Тарбагатайн, Кяхтын ба бусад хэдэ-хэдэн аймагуудай колхозуудаар таряа үрихэ ба хулгайлха ябадалнууд үзэгдэнэ.

Эдэ бүхы ехэхэн дутагдалнуудай үзэгдэһээр байтар советскэ, партийна ба газартаряалангай олонхи органууд, тэрэшэлэн колхоз, совхоз ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд иимэ баримтануудта тэсэмгэйгээр хандажа, хуряалгын хүдэлмэринүүдые эмхидхэхэ талаар ехэхэн дутуунуудые усадхахын тулада шухала хэмжээнүүдые абанагүй, гүрэндэ, колхозуудта ба колхозниигуудта угаа ехэ гарза тохёолдуулдаг ехэхэн гээлтэ гаргаха, мүн таряае хулууха ба үрихэ ябадалнуудые хамаархангүй һууна.

БМАССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол Эсэгэ ороноо эдеэ хоолоор хангаха хэрэг эгээл шухала ажахын-политическэ зорилгонуудай нэгэн боложо энэ жэлдэ табигдаһан байхадань иимэрхүү баримтанууд огто тэсэшэгүй гэжэ тоолоно.

БМАССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро иигэжэ тогтооно:

1. Ургаса хуряалгые саг соонь үнгэргэхэ, таряа хуряаха, сохихо ба зөөхэдөө тарянай гээлтые усадхаха, ороной эдеэ хоолой ресурсые хороожо, гүрэндөө, колхозууд ба колхозниигуудтаа ехэхэн гарза тохёолдуулха ябадалда хүргэдэг хулгай хэхэ, таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үрихэ ябадалнуудтай хэхэ тэмсэлээ эрид шангалха ябадал хадаа аймагуудай партийна, советскэ ба комсомольско организацинуудай шухала уялгань болоно гэжэ тоолохо

2. Аймгүйсэдком, ВКП(б)-гэй айком, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, МТС ба совхозуудай директорнүүдые уялгалха гэбэл:

а) колхоз, совхоз ба МТС-үүдэй бүхы хүсэ ба зэмсэг хэрэгсэлнүүдые таряахуряалга, һүрилэлгэ сохилгые шамдуулха ба гүрэндэ таряа тушааха түсэбые саг соонь дүүргэхэ хэрэгтэ гульдхаха;

б) заһабарилгые эгээл богонихон болзор соо дүүргэжэ, хуряалгын эгээлэй бүхы машина, комбайн ба молотилкануудые бүгэдынь хүдэлмэридэ гаргаха, тиихэтэй нэгэн доро таряа гараар хадаха ябадалые үргэнөөр эмхидхэхэ хэмжээнүүдые абаха;

в) бүрхэг бороотой байһан ябадалые хараадаа абажа, сагай уларилай ямаршье байхада таряагаа таһалгарягүйгөөр сохижо байха ба гэмтээхэгүй ябадал хангаха, хушалтатай ток ба һарабша, обин ба сушилка бариха ба заһабарилан түхеэрэхэ яаралтай хэмжээнүүдые абаха;

г) колхоз, совхоз ба МТС бүхэнөөр ургаса хуряалгада бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые: хуряалгын хүдэлмэриин түсэб табиха, тус бүриин ба групповой даалгабаринуудые тогтоохо, полевой стануудые түхеэрхэ, таряа зөөхэ амһарта ба транспортна хэрэгсэлнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэриие эгээл богони болзор соо дүүргэхэ.

3. Хуряалгын хүдэлмэринүүд дээрэхи ажалай эмхидхэлэй ехэхэн дутуунуудые усадхахын тула эгээл шанга хэмжээнүүдые абахыень аймгүйсэдком, ВКП(б)-гэй айком, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, МТС ба совхозуудай директорнүүдые уялгалха, тиихын тулада:

а) ажал хэжэ шадаха бүхы колхозниигууд ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые үдэр бүри хүдэлмэридэ гаргаха ябадал хангажа, тэдэнэртэ байтуулагдаһан даалгабари ба нормые дүүргүүлхын тулада колхоз ба совхозуудаар ажалай жаяг заршам бэхижүүлхэ талаар, бодото хэмжээнүүдые зохёожо, хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ;

б) сабшаха, боолто боохо, табиха ба шэрэхэ иимэ гар хүдэлмэри хэдэлээ амяар амяараа ба бүлэгөөрөө даалгабари абажа, поли дээрэ түсэхай участогуудые натураарнь таһалжа үгэхэ ябадалые бригада ба звенонуудта хэрэглэхэ;

в) хуряалгын хүдэлмэринүүдэй үдэрэй нарин нягта гурим байгуулха ябадалдань колхозуудай правленинүүдтэ туһа хүргэжэ, хуряалга, сохилго ба таряа бэлэдхэлэй түсэбүүдэй дүүргэлтын үедэ ажал хэжэ шадаха колхозниигуудай хүдэлмэриин үдэр 10—12 часһаа бага бэшэ байха зэргэтэй;

г) зарим колхозниигуудай хүдэлмэридэ гараагүй байһан шалтагаaниие колхоз бүхэндэ нарин нягтаар шалгажа, ажалта үдэрөөр яла тохохо болон хүнэгүй шалтагаанаар хуряалгын хүдэлмэринүүдһээ арсаһанай түлөө ажал хэжэ шадаха Колхозниигуудые натуральна аванса абаха эрхэһээ хаһаха талаар хүдөө ажалай артелиин Уставай 17 статьяе бодото хэрэг дээрэнь нягтаар бэелүүлхэ ябадалые хангаха.

4. таряа гээхэ, үрихэ, хулгайлха ябадалнуудые хуряалга дээрэ ба мүн таряа шэрэлгэ, зөөлгэ ба хадагалалга дээрэ хүсэд усадхахын тула эрид хэмжээнүүдые абахыень аймгүйсэдком, ВКП(б)-гэй айком, колхозуудай түрүүлэгшэнэр, МТС ба совхозуудай директорнүүдые уялгалха. Тиихын зорилгоор:

а) дээгүүр хадаһан ба таряае хүсэд сохёогүй, мүн һолоомо ба мякина соо таряае үлдээһэн дээрэһээ колосуудые поли дээрэ орхихогүйн тулада хуряалгын эгээлэй машина, комбайн ба молотилкануудые зүбөөр тааруулжа табиха ябадал хангаха.

Бүхы комбайн ба хуряалгын эгээлэй машинануудта зерноуловительнууд ба хэбтэһэн таряае хуряаха түхеэрэлгэнүүдые хэхэ. Таряахуряалгын машина жолоодохо ба гараар сабшаха хүдэлмэринүүдтэ хүршэл багатай залуу комбайнернуудта ба колхозниигуудта саг үргэлжэ бодото туһаламжа үзүүлжэ байха;

б) сабшаһанай удаа саг соонь боолто боожо, тэдэниие бухаллаха ябадалда түсгаар анхаралаа хандуулха. Боолто бухал болоһон тарянай хаталгые саг үргэлжэ шалгажа байгаад, хэрбээ бороотой нороо һаань хатахын тулада тэдэниие задалан тараажа табиха ба хатаһан бүхы таряагаа түргэн һүрилхэ ябадал хангаха;

в) хуряаһан бүхы полинууд дээрэ тармалга ба колос түүлгые эмхидхэжэ, энэ ажалда һургуулиинхид, багашуул ба үтэлһэн колхозниигуудые хабаадуулха. Тармагдаагүй ба гээгдэһэн колосуудые түүлгээгүй полине тушаажа абахагүй;

г) таряа сохилгые дэлгэрүүлхэ талаар яаралтай хэмжээнүүдые абажа, сохилгын һайнаар үнгэргэгдэхэ ба һолоомо болон мякина соо тарянай үлэхэ ябадалые гаргахагүйн тула түсгаар анхарал табижа, МТС, совхоз болон колхозуудай бүхы молотилкануудые хүсэд дүүрэн хэрэглэхэ ябадал хангаха;

д) таряа сохилго ба гүрэндэ үгэхэ таряа бэлэдхэхэ болон хадагалха ябадал һаатуулхагүйгөөр бүхы зерносушилка, һарабша, хушалтатай ток ба амбарнуудые дүүрэн хэрэглэхэ хэмжээнүүдые абаха;

е) бүхы колхоз ба совхозуудаар илангаяа ток ба поли дээрэ ургасын нарин нягта тоо бүридхэл ба харууһалгые эрид шэнгаар эмхидхэхэдээ таряае заатагүй шэгнэхэ ба таряае шалгалтагүйгөөр хадагалха ябадалые гаргахагүйн тула шухала анхаралаа табиха.

5. Хуряагдаһан полине, һүрилэлгэ ба сохилгын шанарые, тэрэшэлэн колхоз ба совхозуудай тарянай харууһалга болон бүрин бүтэн байһыень шалгажа, элирэһэн дутуунуудые усадхаха талаар нютаг дээрээ шухала хэмжээнүүдые дары абажа байхыень аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр ба ВКП(б)-гэй айкомуудай секретарьнуудай уялгада оруулха.

6. Бүхы колхозниигууд, МТС ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ ургаса хуряалгые, гүрэндэ таряа тушааха түсэбые саг болзор соонь дүүргэхэ ябадал хангахыень аймгүйсэдком, ВКП(б)-гэй айком ба колхоз, МТС болон совхозуудай партийна эхин организацинуудые уялгалха.

БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ **С. ИВАНОВ.**

ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь **А. КУДРЯВЦЕВ.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэhөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэhөө шагнаха гэбэл:

Долоон хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ВАХРУШЕВА Анисья Тихоновнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
2. ВАХРУШЕВА Наталья Матвеевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
3. ВАХРУШЕВА Фекла Ивановнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
4. КРАСНОПЕЕВА Таисья Ивановнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
5. МУХАМЕДЗЯНОВА Сэгидые—Хориин аймагай «Шэнэ-ажал» колхозой колхозница.
6. ПЕТРЯКОВА Арина Петровнае—Хориин аймагай Курбын Леспромхозой хүдэлмэришэн.
7. СКВОРЦОВА Варвара Осиповнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
8. СОБОЛЕВА Пелагея Георгиевнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
9. ХОЛМОГОРОВА Александра Степановнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. ВАХРУШЕВА Евдокия Андрияновнае—Хориин аймагай Хасурта тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. ИВАНОВА Афимья Георгиевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
3. КАЗАЗАЕВА Василиса Фокеевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
4. КАЗАЗАЕВА Варвара Фёдоровнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
5. КАПОРСКАЯ Екатерина Нефедовнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
6. КАПОРСКАЯ Мария Прокопьевнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
7. КРАСНОПЕЕВА Васса Николаевнае—Хориин аймагай, «Пламя» колхозой колхозница.
8. МАРТЫНОВА Пелагея Алексеевнае—Хориин аймагай Курбын леспромхозой хүдэлмэришэн.
9. РАССАДИНА Мария Филипповнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
10. САЛТАНОВА Арина Фокеевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
11. СКВОРЦОВА Евдокия Осиповнае—Хориин аймагай, «Гигант» колхозой колхозница.
12. ТЮРИНА Ульяна Ивановнае—Хориин аймагай, маслозаводой хүдэлмэришэн.

Табан хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АБРАМОВА Ульяна Александровнае—Хориин аймагай, Курбын леспромхозой хүдэлмэришэн.
2. БОРИСОВА Елена Кирилловнае—Хориин аймагай «Пламя» колхозой колхозница.
3. БОРИСОВА Екатерина Григорьевнае—Хориин аймагай, Санномыск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
4. БРЫЛЕВА Акулина Сидоровнае—Хориин аймагай Курбын леспромхозой хүдэлмэришэн.
5. БУРДУКОВСКАЯ Ульяна Логантьевнае—Хориин аймагай Курбын Леспромхозой хүдэлмэришэн.
6. БУРДУКОВСКАЯ Секлетинья Савельевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
7. ВАХРУШЕВА Соломанида Михайловнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
8. ВАХРУШЕВА Мария Дмитриевнае—Хориин аймагай Хасурта тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. ВАХРУШЕВА Ирина Дмитриевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
10. ВАХРУШЕВА Ульяна Прокопьевнае—Хориин аймагай Курбын леспромхозой хүдэлмэришэн.
11. ЕРЕМЕЕВА Анисья Калистратовнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
12. ИВАНОВА Василиса Савельевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
13. КАПОРСКАЯ Олимпиада Павловнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
14. КИРИКОВА Анна Степановнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
15. КОТОВА Евдокия Ивановнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
16. КОСЫГИНА Пелагея Евсевнае—Хориин аймагай Хоринск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
17. КОЖЕВНИКОВА Арина Архиповнае—Хориин аймагай Курбын леспромхозой хүдэлмэришэн.
18. КОЖЕВНИКОВА Анна Тимофеевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
19. КРАСНОПЕЕВА Анна Александровнае—Хориин аймагай «Пламя» колхозой колхозница.
20. КРАСНОПЕЕВА Анна Антоновнае—Хориин аймагай «Пламя» колхозой колхозница.
21. КРАСНОПЕЕВА Мария Ефримовнае—Хориин аймагай «Пламя» колхозой колхозница.
22. МАРТЫНОВА Домна Марковнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
23. МАРТЫНОВА Ульяна Кондратьевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
24. МАРТЫНОВА Зиновья Агеевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
25. МАРТЫНОВА Вера Михайловнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
26. МАРТЫНОВА Акулина Михайловнае—Хориин аймагай Курбын леспромхозой хүдэлмэришэн.
27. МАШАНОВА Евдокия Андреевнае—Хориин аймагай Тарбагатай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
28. МАШАНОВА Александра Прокопьевнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
29. НАЙДАНОВА Цыбигые—Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
30. НОВИЦКАЯ Агафья Ксенофонтьевнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
31. ПАРШАКОВА Улита Ивановнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
32. РАССАДИНА Василиса Андреевнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
33. САЛТАНОВА Аксинья Сафоновнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
34. САЛДАТОВА Агафья Георгиевнае—Хориин аймагай «Победа» колхозой колхозница.
35. СКВОРЦОВА Аграфена Кирилловнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
36. СКВОРЦОВА Евдокия Ивановнае—Хориин аймагай «Гигант» колхозой колхозница.
37. ХАЙДУКОВА Софья Андрияновнае—Хориин аймагай «Пламя» колхозой колхозница.
38. ЧЕЛОНДАЕВА Александра Сидоровнае—Хориин аймагай «Пламя» колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан. 1945 оной июлиин 4.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын Медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэhөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэhөө шагнаха гэбэл:

Юhэн хүүгэдые түрэhэн ба хүмүүжүүлhэн эхэнүүдые «ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ЗУБАКИНА Арина Николаевнае—Заиграйн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
2. НИКУЛЬШИНА Фёкла Леонтьевнае—Заиграйн аймагай Онохой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. СУХАНОВА Варвара Семёновнае Заиграйн аймагай «Красный Партизан» колхозой колхозница.
4. ШУРЫГИНА Анисья Калистратовнае—Заиграйн аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Мүнөөдэр—Авиацин Бүхэсоюзна Үдэр

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хурданаар ниидэдэг транспортна самолёдууд сэрэгэй аюаа тээгээд фронтдо мордохоо байна.

Д. Черновой фото. (ТАСС-эй фотохронико).

Бүгэдэниитын эб найрамдалай саг ерэбэ

Япони үгэ дуугүйгөөр капитулировалба. Энэ мэдээсэлые дуулахадаа, бүхы дэлхэйн бүмбэрсэгэй эрхэ сүлөөдэ дуратай арадууд бүгэдөөрөө баясаhан байна.

Советскэ арад өөhэдынгөө союзнигууд болохо—США ба Великобританитай хамта, газар дэлхэйе фашизмын хүрин тахалhаа хахасуулхын тулада, мүн эрхэ сүлөөдэ дуратай арадууд, культура болбосорол, түүхэтэ үнэтэй зүйлнүүдые хосоролгоhоо сүлөөлхын тулада али бүхы юумэ хэhэн бүтээhэн байна.

Нэгэдэмэл нацанууд хамтаржа хүсэеэ гаргаад байхадаа, Зүүн зүгтэ агрессн хэхэ хоёрдохи гуламтыешье үй бута сохибо.

Булимтарагшадта эсэргүү агаарта болоhон байлдаануудта советскэ ассууд болбол гайхамшаг ехэ баатаршалга гаргаба. Германиин огторгойдо ябаhандаал адли, мүн Японийн огторгойдошье тэдэнэр фашистска хоротондо аймшагтай ехэ hүртэ хүсэн байба. Улаан Армиин хамаг бүхы частьнуудтай харилсан байлдаануудые хэхэдээ советскэ лётчигууд дайсанай амиды хүсэн болон техникые хяа hамна сохиhон, дайсанай коммуникаци болон сэрэгэй үйлэдбэриин байра барилгануудые саг үргэлжэ бомбодоhон байгаа.

Японийн капитуляци хэhэн ушар хадаа, дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэhыень гэршэлнэ гээшэ. Энээнhээ хойшо хүн амитанай ухэхэ хорохо ба зобохо тулиха ябадал үзэгдэхэгүй. Хүн түрэлтэн дахяад зохёохы ажалаа хэжэ, шэнэ үеын хүнүүдые ургуулжа шадаха байна.

Бүгэдэниитын эб найрамдалай саг ерэбэ.

Өөрынгөө диилдэшэгүй ехэ хүсые үшөө дахин харуулhан шэн габьяата Улаан Армида алдар соло!

Агуу ехэ вождь ба полководец, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин үни удаан саг соо бэе мэндэ hуужа, алдаршаг лэ!

Советскэ Союзай гурба дахин Герэй Гвардиин полковник А. ПОКРЫШКИН.

Б. Леонтьев

Японско империализмын хорото муухай аашанууд

Хахад зуун жэлэй турша соо, XIX зуун жэлэй 90 онуудhаа хойшо империалистическэ Япони хадаа эгээн зэрлиг ба hэнгэргүй агрессорнуудай нэгэн боложо аашалба Японийн хэжэ байhан дайн сэрэгүүд хододоо булимтаралгын дайн байдаг hэн. Тэдэ бүгэдэ хадаа үзэгдөөдүүлдаагүй шэрүүн дошхоноор, уласхоорондын эрхые баhангяар, энхэ амгалан hуугаа зонине зэрлигээр хюдажа хэгдэдэг байгаа. Японско империалистнууд хододоо гэб гэнтэ, түрүүлэн дай соносхонгүйгөөр добтолдог, добтолгодо ороhон оронойнгоо улад зонине хайра гамгүйгөөр зобоодог байба. Хитадай, Маньчжуриин, Кореягай, Монголой, Индохитадай, Малайя болон Бирмын, Филиппины болон Голландска Энэдхэгэй, Номгон далайн аралнуудай, советскэ Алас Дурна зүгэй городууд болон тосхонуудай зон болбол бүхы дэлхэйе захирха ёhотойбди гэжэ бэеэ тоолодог японско «самурайнуудай» жэрхэмшэг муухай гэмтэ ябадалнуудые хэзээшье мартахагүй.

Владимир Ильич Ленин хадаа боголшологдоhон Кореяда японско булимтарагшадай зан ааша тухай хэлэхэ зуураа, тэдэндэ тон зүб сэгнэлтэ үгэhэн байна. «Эндэ хаанта засагай аашалга, хамаг бүхы методууд, техникын бүхы шэнэ нарижуулагдаhан аргые алхиха зобоохо азиатска системэтэй, үзэгдөө-дуулдаагүй зэрлиг аашанууднай нэгэдүүлжэ ябуулдаг байна»—гэжэ хэлээ hэн. («Зохёол, том XXV, хуудаhан 502).

Феодально-буржуазно милитаристска зонхилогшодтой байhан Япони хадаа дайн сэрэг ба бусадай газар уhые үргэлжэ буляажа абаха ябадалые өөрынгөө гадаадын ба дотоодын политикын үндэhэ hуури болгоhон агрессивнэ гүрэнэй бодото үльгэр жэшээ харуулна.

Бүри 1894 оной август соо Япони болбол агрессортэ харюу үгэхөөр бэеэ бэлдээгүй байhан Хитадта добтолhон байгаа. Хитадай сэрэгүүлэй эрэлхэг зоригтойгоор эсэргүүсэлтэ хэhэн байгаашье hаань, (жэшээнь Вейхайвейдэ сэрэгээр бүhэлэгдэхэ үедэ) японтон буу зэбсэгээр үлэмжэ булюу байhан хадаа энэ дайнда илажа гараад Хитадта эбтээ оролгын тонуулай условинуудые хүсөөр баалажа абхуулаа hэн, тэрэнэйнь ёhоор Хитад болбол Корее эзэлхэ эрхээ наhан үедөө алдаhан, Формоза ба Пескадорско аралнуудые Японидо үгэhэн ба сэрэглэжэ илагшада 350 миллион иен сэрэгэй яла түлэhэн байха юм.

1904 оной февралиин 8-да Японийн далайн флот дай соносхонгүйгөөр Порт-Артурта байhан ородой эскадрада добтолоо бэлэй. Тиигээд миил февралиин 10-да Япони болбол Россида дай хуулитаар соносхоhон байна. Ородой хаанта засаг дай хэхээр бэеэ оройдоошье бэлдээгүй, хаанай ноёд болон генералнуудай гэмтэ муу ба шадабаригүй ахир хүтэлбэри үгэhэн дээрэhээ Росси энэ дайнда диилдээ hэн.

Хуурай газарташье, далай дээрэшье дай хэжэ шадаагүй, мүн өөhэдынгөө арад зонhоо, арадай революциhаа айhан хаанта правительство болбол Японийн тэнхээ тамираа хүсэд барагдаад байhан сагта Россида дан ашаггүй Портсмутска эбтээ оролгын хэлсээ баталха гэжэ яараhан байгаа.

«Ород арад бэшэ, харин хаанта засаг эшхэбтэр муухайгаар диилдэбэ гээшэ» (зохёол том VII, хуудаhан 49) —гэжэ Ленин тиихэдэ бэшэhэн юм. «Хаанта Россин хойно хожомдонги байhанайнь түлөө арад зон угаа ехэ гарза гайда ороо hэн»—гэжэ ВКП(б)-гэй историин хураангы курс заана.

1918 ондо манай залуухан советскэ республикада Япони бүри харатайгаар ба муу мэхэтэйгээр добтолhон байна. Советскэ арад зомнай японтоной сүмэрэн ороходонь ами бэеэ хайрлахагүй баатар тэмсэл хэжэ, харюусаhан байна. Алас Дурна зүгэй партизанууд хэтэ мүнхэдөө оршожо байха алдар сууда гараба, тэдэн тухай арад зоной дуунууд бии. Японско булимтарагшад шуhата муухай аашануудые хэжэ муухайраа hэн. Тэдэнэр улам баруун тээшээ, центральна Сибириин үнэтэ баян районууд тээшэ сүмэрэн орохые оролдожо советскэ Приморийн баялиг зөөринь тоножо абаа.

Бүри тиихэ сагта Ленин болбол японско империалистнуудай хэтэрхы ехэ түсэбыень таажа мэдээд, манай ороной ерээдүйн байдалда СССР-эй аяар холын тыловой районууд болохо Сибириин, Уралай угаа ехэ удхатай байhыень тэмдэглэбэ, тэдэнь гитлеровскэ Германида эсэргүү эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда угаа ехэ юумэ бүтээhэн байгаа.

Ленинэй гараар бэшэгдэжэ 1918 оной майн 6-да РКП(б)-гэй ЦК-гэй гаргаhан тогтоол соо иигэжэ хэлэгдэбэ:

«Уральско-кузнецкэ район болон тэндэхи газарые Япониhоо, мүн тэрэшэлэн Германиhааша аршалан хамгаалхаар бүхы хүсэеэ зангидан гаргаха» (зохёол, том XXX, хуудаhан 381).

Ленин ба Сталин болбол японско империализмын hанаhан юумые алад хаража мэдэбэ. Ленин ба Сталинай гар табилгатайгаар 1918 оной апрелиин 7-до Владивостокто эльгээгдэhэн тусхай телеграмма соо иигэжэ хэлэгдэhэн байгаа: «Японтон добтолжо магадгүй... Тиимэ хадань заашье улааранггүй бэеэ бэлдэжэ эхилхэ ба тиихэдээ тон hайнаар бэлдэхэ, бии бүхы хүсөөрөө бэлдэхэ хэрэгтэй».

1918—1922 онуудта Приморье ба Забайкальеда японско булимтарагшадай хэhэн гэмтэ ябадалнуудые мүнөөнэй дайнда немецкэ фашистнуудай хэhэн зэрлиг аашануудтай адлидхажа болохо байна. Провокаци, олоной террор, бүхэли тосхонууд болон городуудые хооhорторынь тонолго, карательна экспедици, эхэнэрнүүдтэ хүсөөрөө бололго, Улаан Армиин дундаhаа плендэ абтаhан боецүүдые, партизанууд ба ажаша амгалан hууhан зонине олоорынь алаха ябадал, хүнүүдые амидыгаар галда шатаалга—эдэ бүхы аашануудые тэрэ үедэ японско сэрэгэйхид үргэнөөр хэжэ байhан юм.

Алас Дурна зүгтэ японтоной сүмэрэн ороhон тухай олон тоото документнүүд сооhоо абтаhан нэгэ хэдэн жэшээнүүдые хараад үзэе.

«1920 оной январиин 12-то Вяземская гэжэ деревнидэ Власюк, Коваль, Погорелов гэжэ партизануудай эсэгэнэр өөhэдынгөө гэрнүүд соо амидыгаар галдагдаhан байгаа. Отрадной гэжэ деревнидэ 1919 оной декабриин 19-дэ японтон 22 таряашадай гэрнүүдые шатааба, тэндэhээ хүбүүдынь партизанууд болоод ошоhон байгаа. Эдэнэй эсэгэнэр болохо 8 үбгэд (Пискунов, Кострака, Иванчук ба бусад) буудагдан алагдаба». («Алас Дурна зүгтэ соведүүдэй түлөө тэмсэл» гэжэ дэбтэрhээ, 1932 ондо гараhан).

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

Японско хара золигууд сержант Калининие тамалжа алаба

Эрид шанга сохилто хээд, советскэ ябган сэрэгшэд японско түшэг тулгууриин пунктые эзэлэн абаhан ба тэндэхи гарнизоние үгы хэhэн байгаа. Манайхинай сэрэгүүд зэрлиг муухайгаар тамалан алагдаhан советскэ боецын хүүрые тэрэ түшэг тулгууриин пункт сооhоо олобо. Манай нүхэрэй бэе дээрэнь тиимэ гэшэгүй ехээр тамалагдаhан тэмдэгүүд харагдажа байба. Тэрэнэй айхабтар ехээр хаха шуу отологдоhон ба тэhэ биса сохигдоhон хадань, гансал хубсаhанайнь үлэгдэлнүүд болон гартаа зүүжэ ябаhан компас дээрэhээнь хаража, энэ хадаа шархатаад байхадаа мэдээгүйгөөр японтоной гарта ороhон сержант Калинин гээшэ гэжэ танижа шадагдаба.

Японтоной хорото ааша тухай хөөрэhэн хуулита документые хараад үзэе:

«Доро гараа табигшад: ахалагша лейтенант Лавняев, медицинскэ албанай капитан Соловей, ахалагша сержант Курбацкий, младша сержант Атаманов ба улаанармеец Чечня гэгшэд бидэнэй энэ акт зохёохын ушар хадаа:

Бага Хунаган гэжэ тосхоной түлөө болоhон байлдаануудта хүндөөр шархатаhан сержант Дмитрий Тимофеевич Калинин гэгшэ японтоной гарта ороhон байгаа, тиин бидэнэр японско түшэг тулгууриин пунктые үй бута сохиhонойнгоо hүүлээр советскэ сэрэгшын удархай олоhон байнабди. Таhархай удархай хубсаhа хунар ба бүтэн үлэhэн компас дээрэhээнь харахадаа тиимэ гэшэгүй ехэ зоболон үзэhэн нүхэр Калинин манай урда хэбтэнэ гэжэ танябди. Нүхэр Калининай баруун ээм мүрынь тобшоор сооро буудагданхай, баруун хүлынь үбдэгөөрөө таhа отологдонхой, хоёр хүлыень эсхэhэн шарха тэмдэгүүд бии. Баруун далынь доодо тээ баруун хажуудань гурбалжан хүшуу гаргажа мяхыень отолhон байна. Хоёр нюдыень хурса юумээр түнхижэ малтаhан, хамарынь hэтэ татаhан байгаа. Тархиинь хууха тойруулагдажа хутагаар отологдоод, хуу татагдажа хаягдаhан байна. Бүhэнhөө доошо бэень галда шатанхай. Эдэ бүгэдэ дээрэhээ хараад үзэхэдэ, японско хара золигууд хадаа японско гарнизоной гарта шархатаhан советскэ сэрэгшын оронойнь hүүлээр тэрэниие тамалhан байна гэжэ элирнэ. Сержант Калинин хадаа атака хэхэдээ буугай тобшоhоо шархатажа бэшэ, харин тэрэнэй шархатаhанай hүүлээр японтоной дзот хүдар шэрэжэ оруулаад тамалан зобооhон ааша хэрэгhээ үхэбэ гэжэ тогтооhон байнабди.

Манай нүхэрэй зоболонтойгоор үхэhэнэйнь түлөө японско тамалан алагшадhаа үhөөгөө абагты гэжэ бүхы советскэ сэрэгшэдые уряалнабди!

Ахалагша лейтенант Лавняев,
Медицинскэ албанай капитан Соловей,
Ахалагша сержант Курбацкий,
Младша сержант Атаманов,
Улаанармеец Чеченя.

Нэгэдэхи Дальневосточно фронт, августын 16 (ТАСС-эй спецкорр).

ХИЛЫН СААНА

Болгарска арад зон Болгаритай СССР-эй дипломатическа харилсаагаа hэргээhыень амаршална

СОФИЯ, августын 16. (ТАСС). Софийска радиогой дамжуулхань хадаа, Болгаритай Советскэ Союзай дипломатическа харилсаагаа hэргээhэнэй дашарамда болгарска городууд болон тосхонуудта митингнүүд ба суглаанууд боложо, тэндэ болгарска арад зон Советскэ Союзда баяртай ба ханамжатай байhанаа элирхэйлэн мэдүүлжэ байна гэнэ.

Софиин фабриканууд болон албан газарнуудта олон зоной хабаадалгатай суулаанууд боложо, тэндэ болгарска столицын зон советскэ правительствын гаргаhан шиидхэбэрине дуулахадаа гүнзэгы ханамжатай байhанаа элирхэйлбэ...

«Полиграф» гэжэ типографиин хүдэлмэришэд өөрынгөө резолюци соо иигэжэ бэшэнэ: Бидэнэр Советскэ Союзда гүнзэгы баясхалан хүргэжэ ба сэдьхэлдээ ханамжатай байhанаа мэдүүлжэ байнабди. Агуу ехэ Сталинда ба ахадуу ород арадта халуун мэндые хүргэхые гүйнабди, тэрээнэй хүбүүдынь манай оронине хоёрдохёо сүлөөлhэн байна...

Австрида сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэдые сүүдлэжэ эхилээ

ВЕНА, августын 15. (ТАСС). Сэрэгэй гэмтэ ябадал хэгшэд тухай мэнэ hаяхан австрийска правительствын баталан абаhан законой ёhоор, хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаhан нацистска гэмтэ ябадалтание шиидхэхэ түрүүшын процесс усэгэлдэр венскэ арадай сүүдтэ эхилбэ.

Сүүдлэгдэгшэдэй hандали дээрэ 4 фашистнууд—немецкэ концлагерьта хаагдагшадые олоорынь алаха ябадалда хабаадалсаhан—Рудольф Кронбаргер, Алоис Франк, Вильгельм Нейнтейфель ба Полиновский гэгшэд hуулгагдаа. Түрүүшын мүрдэлгэ дээрэhээ харахада, тус лагерьта хаагдаhан 102 хүн зэрлиг муухайгаар тамалагдажа алагдаhан байгаа.

Энэ сүүд дээрэ американска, английска болон австрийска хэблэл газетэнүүдэй корреспондентнүүд байлсана. Арадай сүүдэй үглөөнэй болоод үдэшын заседанинууд дээрэ гэмнэгдэгшэдые асуулта хэhэн байгаа.

Иранска городуудта олоной митингнүүд болобо

ТЕГЕРАН, августын 13. (ТАСС). Конституциин үдэртэ, августын 5-да, Тавриза, Пехлови, Миаиэ, Маранда, Баболь ба Иранай бусад городуудта олоной митингнүүд болобо. Митингнүүдтэ хабаадалсагшад болбол Садрын правительство тушаалhаан гараха ёhотой, демократическа правительство байгуулха, гүрэнэй аппарадые Реза-шахын агентнуудhаа сэбэрлэхэ болон тэдэниие сүүдтэ үгэхэ, ажалгүй ябадалые усадхаха хэмжээ абаха, элдэбын угсаа яhатан ба хаанууудай зэбсэгтэ отрядуудай буу зэбсэгыень хуряажа абаха гэхэ мэтын эрилтэ хэhэн байна.

Принц Хигасикуниие Японийн премьер-министрээр томилбо

ЧУНЦИН, августын 16. (ТАСС). Японско радиогой дамжуулhанай ёhоор, мүнөөдэр үглөөгүүр японско император болбол принц Хигасикуни гэгшэдэ шэнэ кабинет байгуулхые даалгаба.

Швейцарида hуугаа японско сэрэгэй атташе бэеэ хорложо алаа

СТОКГОЛЬМ, августын 16. (ТАСС). Шведскэ радио болбол Берндэ hуугаа японско сэрэгэй атташе Окамуто гэгшэ мүнөөдэр бэеэ хоролон алаба гэжэ мэдээсэнэ.

ДЕ ГОЛЛЬ МЭНЭ hАЯАР ВАШИНГТОН ОШОХОНЬ

ВАШИНГТОН, августын 14. (ТАСС). Сагаан байшан болбол үсэгэлдэр хэблэлдэ тунхаглахын тулада мэдүүлгэ дамжуулба, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Энэ оной май hара соо Холбоото Штадуудай Президент ба французска гадаада хэрэгүүдэй министр Бидо гэгшын hанамжануудаа андалдан абалсаhанай hүүлээр президент Трумэн генерал де Голль хоёр уулзаха хүсэлэнтэй байба гэжэ мэдэгдэhэн хадань де Голль болбол арга байдалай бии болохотойнь сасуу Холбоото Штадуудта ошохо байна гэжэ шиидхэгдэhэн байгаа».

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1.80, зам. ответ. редактора—7.89, ответ. секретаря—3.23. отделов: партийной жизни и промышленности—7.89, сельского хозяйства—6.03 писем и переводов—6.03 (2 зв); объявлений—2.64 (2 зв.).

Н—00422 Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.